

[Holstein.]

har gjort det før i Debatter om den samme Sag, er det denne Gang uden nogen som helst Tro, uden noget som helst Haab og uden nogen som helst Tillid. Uden nogen som helst Tro paa, at Forsvarsspørgsmaalet i Danmark nu vil blive Genstand for en redelig, solid og holdbar Løsning. Uden noget som helst Haab om, at de, der er Landets ansvarlige Styrere, den offentlige Menings naturlige Vejledere i Presse og paa Tinge, vil lægge Befolkningen paa Sinde, hvor alvorlig den storpolitiske Udvikling i den civiliserede Verden i Virkeligheden tegner sig. Og uden nogen som helst Tillid til, at de, der i Øjeblikket er Danmarks ansvarlige Statsledere, har det Blik og den Forstaaelse af denne Sags statspolitiske Betydning, som de efter min Formening burde have.

Jeg har efter de to Aar, der er gaaet, et levende Indtryk af, at den højtærede Statsminister i sin politiske Praksis er fuldt saa meget Landbrugsminister som Statsminister. Han er Agrar, og han er ikke stort andet end Agrar. Og hvad den tidligere Statsminister, den nuværende højtærede Finansminister angaar, har jeg Indtryk af, at han er ved at trække sig tilbage til det kontemplative Otium, som er højt fortjente Politikeres Alderdoms naturlige Forret.

Men jeg maa tilføje, at jeg nærer om ikke absolut Mistillid, saa dog paa ingen Maade heller ubetinget Tillid til det, der her i Landet kaldes den ansvarlige Sagskundskabs Indsigt, Evne og Klarsyn paa dette Omraade, og jeg mener, at efter alt, hvad der er foregaaet baade før Krigen, umiddelbart ved Krigen og i de Aar, der er forløbet efter Krigen, er denne Skepsis velbegrundet.

Naar jeg derfor tager Ordet nu, er det udelukkende i Bevidstheden og Overbevisningen om, at denne Gang mere end nogen Sinde er det hver enkelt Folkerepresentants første og uafviselige Pligt at gøre sit til — den højtærede Statsminister har jo udtrykkelig appelleret til hver enkelt Rigsdagsmands politiske Medvirken —, at vi nu faar gjort fuldstændig rent Bord i denne Sag, at Befolkningen faar fuld Klarhed, at den faar god og fast Grund under Fødderne, at den faar Vished for, at dens ansvarlige Statsledere baade ved, hvad de vil, og vil det, de vil, fuldt ud, uden Vaklen, uden Skridt til Siden — som Digteren har sagt: Hvad Du vil, gør fuldt og helt, og ikke stykkevis og delt.

Indrepolitisk, parlamentarisk og fra den offentlige Morals Synspunkt synes det mig mindre vigtigt, hvilken Ordning de ansvar-

lige Statsmyndigheder beslutter sig til at gaa ind for, end at Befolkningen faar fuld Vished for, at den Ordning, som vedtages, svarer til det, den skal, at Middel svarer til Maal. Hvis min enlige Røst — enlig, fordi jeg ikke har Magt, som jeg har Agt, andre har maaske ikke Agt, som de har Magt — ikke formaar andet, saa haaber jeg i hvert Fald, at det denne Gang, som i 1922, maa kunne lykkes mig at rive en urigtig Varetegnelse af forfalskede Varer, rive det dækkende Slør fra den partipolitiske Svigefuldhed, som er et redeligt Forsvarsberedskabs værste Fjende.

For ikke længe siden rettede jeg paa et politisk Møde to Spørgsmaal til den ærede Ordfører for det radikale Parti, det ærede Medlem Hr. P. Munch, og til en af det socialdemokratiske Partis Ledere, det ærede Medlem Hr. Borgbjerg. Jeg spurgte paa det paagældende Møde de to ærede Politikere: Anser De det for saa sandsynligt, at vi indenfor en overskuelig Fremtid kan komme til at staa overfor en ny stor Koalitionskrig, at danske ansvarlige Statsledere maa regne dermed? Til dette Spørgsmaal svarede det ærede Medlem Hr. P. Munch et ubetinget Ja, og det ærede Medlem Hr. Borgbjerg erklærede umiddelbart efter, at kan kunde slutte sig til det ærede Medlem Hr. P. Munchs Besvarelse. Det var det første Spørgsmaal. Jeg maa sige, at naar det ærede Medlem erklærer, at han anser en europæisk Koalitionskrig, en ny europæisk Krig for saa sandsynlig, at danske ansvarlige Statsledere maa regne med den, saa har det ærede Medlem gjort glædelige Fremskridt, saa har den udmærkede Historiker virkelig lært forbløffende meget af Verdenshistorien, naar jeg sammenligner hans Opfattelse og Vurdering nu og før Verdenskrigen. Jeg vil blot minde om — det er vist nævnt før i denne Sal, men jeg synes, det har sin Interesse som Baggrund for det Svar, det ærede Medlem nu har givet mig —, at i Marts 1901 skrev det ærede Medlem Hr. P. Munch i „Det ny Aarhundrede“:

„En Stormagtskrig i Europa er yderst usandsynlig.“

I Juni 1907 skrev det ærede Medlem:

„Hvis vi i Overensstemmelse med vor naturlige Pligt som neutral Stat ikke stræber at spærre hverken Øresund eller Storebælt enten med Skibe, Miner eller Fæstningsværker, da taler al Sandsynlighed for, at der ingen Kamp vil blive i vore Farvande eller paa vort Omraade.“

Og i 1908: